

Webes megoldások egy múzeum belső hálózatában

Bárdossy Pál

bpali@vmmuzeum.hu

*Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság, Laczkó Dezső Múzeum
(www.vmmuzeum.hu, www.egry.hu, www.emberborbekotve.hu)*

Az előadás azt kívánja bemutatni, hogyan segíthetik egy kicsi (és pénzzel gyengén ellátott) szervezet (esetünkben a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság) belsőmunkáját a web-alapú megoldások, miként lehet ezeket nyílt forrású programokkal megvalósítani.

Web:

Gyakran csak nagy információhalmazként határozzák meg – de több is: aktív kétirányú folyamatok (alkalmazások) jelennek meg rajta:

- Egyirányú információáramlás
 - § Hozzájutás az információhoz
 - § Meggyengült, de nem tűnt el az információ előállítóinak kiemelt helyzete
- Aktív alkalmazás
 - § Adatbázisok – keresés egyéni szempontok szerint
 - § Véleményilvánítás
 - § Hozzáadás, hozzájárulás az információhoz

A VMMI hálózatának jellemzői:

- Mikrohullámú kapcsolódás – H-BONE
- Publikus IP-cím a tűzfalon
- Telephelyhez: VPN
- Publikus web- és mail-szerver: “demilitarizált zónában”
- A belső hálózat privát címtartományt használ
- Belső kiszolgálón: Samba és az intranet webszervere

Az intranet szerkezete

- Gyökérkönyvtárban: kezelőprogram
- Rovatok: külön könyvtárakban
- Fejszöveg (.head kiterjesztés): cím és néhány sornyi szöveg, majd link a teljes cikkekre (ha van)
- Popup-ablak: gyors hírnek
 - § beállítható, hogy megjelenjen-e

A kezelőprogram a konfigurációs fájlból beolvassa a menü elemeit, majd a kiválasztott rovat (könyvtár) **.head** kiterjesztésű állományait és két oszlopban megjeleníti.

A két legalapvetőbb kritérium, hogy legyen áttekinthető, és a rendszergazda gyorsan, minimális munkával tölthessen fel anyagokat (cikkeket).

A jelenlegi rovatok:

- Adatbázisok
- Hálózat, Internet
- Intézményi élet
- Jog, szabályok
- Muzeológia
- A KT hírei
- Hibakezelő
- Linkek
- Humor
- Régi anyagok

Intranet – karbantartás

Egyelőre csak rendszergazda használhatja, továbbfejlesztése a szabályozható feltöltési jogok irányába mutat, így a muzeológusok, szakemberek kezelhetnék a megfelelő rovatokat.

- Fej írása + HTML fájl feltöltése
- Tetszőleges fájl feltöltése
- Képek már feltöltött HTML-hez
 - § Az <IMG...> tag alapján bekéri a képeket
- ZIP feltöltése és kicsomagolása – ezzel akár egy alkönyvtárnyi (több html és képfájlból álló) anyagot lehet egyetlen mozdulattal feltölteni)

Múzeumi nyilvántartás

Az általunk megismert web-alapú lehetőségek:

- Katalin – Processorg (Postgres SQL, PHP)
- Lapoda – Biodigit (MySQL, PHP) – csak saját kliensprogrammal
- MNyR – Freesoft (Oracle) – csak saját kliensprogrammal

Digitális fotók nyilvántartása

Digitális fényképezőgép: könnyű a gombot nyomkodni – hatalmas mennyiségű kép keletkezik. A megismert múzeumi nyilvántartó programok a képet, mint kiegészítő információt kezelik (tárgyfotó) – ezért a maximális (eredeti) felbontású kép tárolásával nem számolnak. Számunkra gyakran a digitális kép maga a megőrzendő múzeumi tárgy, máskor viszont csak másolat, tárgyfotó.

A képek csak akkor érnek valamit, ha

- ismerjük a kép adatait
- ismerjük a képen ábrázolt dolog adatait
- keresni is tudunk az adatokra

Az igényelt képminőség:

- Kereséshez: bélyegkép
- Tanulmányozáshoz: képernyő-méret
- Publikációhoz: a legjobb minőség (eredeti felvétel) – ezt a helytakarékoság okán a CD-re írt mentés után a szerverről töröljük

A programnak könnyen kezelhetőnek kell lennie, tárolni kell a képet és a hozzá tartozó információkat, gondoskodni kell a mentésről. A mentés során az adatbázist (azon részét, ami a mentett képekhez tartozik) text-formátumba exportálva is tároljuk, mert ennél reménykedhetünk a legmegalapozottabban, hogy évtizedek múlva is bárki könnyedén olvashatja (azt ugyanis nem tudhatjuk, hogy a mi jelenleg használt programjaink forgalomban lesznek-e).

A feladat jelenlegi megvalósítása:

- PHP program
- MySQL adatbázis

Hibakezelő rendszer

- Bárki bejelenthet hibát

- Külön kezeljük a bejelentőt és a felvivőt (neki volt működő számítógépe)
- Részmunka leírása, záró megjegyzés
- Mindenki csak a hozzá kapcsolódó rekordokat látja
- A statisztikát bárki megnézheti

Tudástár és feladatkezelő rendszer az informatikus(ok)nak

Az apró trükkök, megoldások ritkán kellenek, de akkor nagyon. A papírcetlik azonban folyton elvesznek, így célszerűbb az egyszer kipróbált dolgot egyszerű adatbázisban tárolni. Ugyanígy, a hibakezelő (nem publikus) kiterjesztéseként a feladatok is a rendszerbe vihetők rövid leírással, záró megjegyzésekkel és természetesen dátumokkal ellátva.

Ami még hiányzik...

- Központi címlista
 - § Jelenleg Access adatbázis a közönségkapcsolati munkatársaknál
- Csoportmunka (projekt-) kezelő – a kiállítások, rendezvénysorozatok, kiadványok, pályázatok során csakis a legegyszerűbb feladatokra kellene könnyen (és magyarul) használható megoldás, a címlista mellett:
 - § naptár (határidőnapló)
 - § “faliújság” (közérdekű üzenetek)
 - § “téka” (közös fájlok tára)

A szabadon használható szoftverek között eddig nem találtunk egyszerű, magyar nyelvű projektkezelőt

Rendszerszoftver

- Debian Linux
 - § Stabil, megbízható – régebbi, de bevált programverziók
 - § Telepítés, beállítás: internetkapcsolattal másodpercek alatt
 - § Frissítés, biztonsági javítások: egyszerűen automatizálható (apt-get)
- Windowsos hálózat: kényelmes és egyszerű hálózatalérés
 - § pontos idő, vírusadatbázis, fájlátvitel, hálózati nyomtatás

Kiszolgálóprogramok

- Webszerver: Apache
- Szerveroldali szkript: PHP-4 – GD – MySQL
- Image-magick
- MySQL
- Postgres SQL
- Nyílt forráskód:
 - § Nem fekete doboz – akár módosíthatom is
 - § Többnyire jól dokumentált – angolul azért tudni kell(ene)
 - § A fejlesztés a használók visszajelzéseire épül

A fejlesztés iránya

- Széles kört érintő szolgáltatások – egységesen webes platformon
 - § a nálunk már többé-kevésbé meglévők:
 - ◆ adatbázisok elérése,
 - ◆ informatikai segítség,
 - ◆ belső információs rendszer;
 - § és a továbbiak:
 - ◆ időbeállítás, fájlcsere, nyomtatás, víruskeresés, CD-írás, adatmentés, stb.
- “Ideális” esetben a felhasználónak mindössze két program kezelését kell ismernie:
 - § a speciális alkalmazást, amit a szakmájához használ (ha van ilyen)
 - § minden máshoz web-böngészőt – tetszőleges operációs rendszeren